

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

דבר מלכות

מכתבים כלליים

לחה"פ ה'תנש"א

מכבוד קדושת

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושתים לבריאה

הי' תהא שנת פלאות בכל

שנת המאה ועשרים לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מהרה יגלה אכי"ר

* * *

לז"נ

הרה"ח הרה"ת ר' צבי הירש בן הרה"ח ר' בן ציון ע"ה

נלב"ע ז"ך אלול ה'תש"מ

ומרת רבקה בת הרה"ח ר' צבי ע"ה

נלב"ע כ"ט תמוז ה'תשס"ב

שפריצער

נתרם ע"י בניהם – יבלח"ט –

הרה"ת ר' שמואל והרה"ת ר' יעקב מרדכי שיחיו

שפריצער

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

**נוסח המברק שהואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א
לשלוח לאנ"ש שי' בכל מרחבי תבל
לקראת חג הפסח, ה'תנש"א**

ביום ההילולא של אדמו"ר הצמח צדק ואור לי"ד ניסן יום הולדת הרמב"ם זמן הפסח וערב שקויו"ט, ראשון לרגלים,

אביע איחולי וברכותי לחג הפסח כשר ושמח וכולי. וש"ק ושלו, עונג וחירות בשלמותם לכל בני" בכל מושבותיהם.

ותקויים בקשת כל אחד ואחת האנשים והנשים והטף בתוך כלל ישראל תפלת משה איש האלקים בספר נעים זמירות ישראל:

שבענו בבקר חסדך ונרננה ונשמחה בכל ימינו, יראה אל עבדיך פעליך והדרך על בניהם, ויהי נועם ה' אלקינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו¹.

בכהנ"ל כפליים לתושי' וכעיסקא דשבתא ודהגאולה², בגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו.

ככבוד ובברכת שבת והחג

/מקום החתימה/

(1) וילך לא, יב.

(2) תהלים צ, יד. טז, יז.

(3) לקו"ת בתחלתו (ד"ה ראו כי ה' נתן לכם השבת). ד"ה ויאמר גו' לך באוה"ת (תרדע, א). תרכ"ז. תר"ל.

מפתח ותוכן

(א) מכתב כ"ה אדר ה'תנש"א 3

בחודשים האחרונים התרחשו בעולם ניסים גלויים, בדרך על-טבעית. ההתרחשויות הללו פירושו, שהזמן – הכנה קרובה לביאת הגאולה. וההכנה לזה: לימוד תורה וקיום מצוות באופן של „נס" – למעלה מההרגל (טבע שני) עד כה

(ב) מכתב ה' ניסן ה'תנש"א 8

ניסי הגאולה האמיתית יהיו כה גדולים, עד שייחשבו כפלא וכ„נפלאות" אפילו בהשוואה לניסים של יציאת מצרים, והם יראו בגלוי לעיני כל. תפקידנו בשעה זו – להתעלות עוד ועוד, באופן של „נס למעלה מנס", בענייני התורה והמצוות – ובזריזות

(ג) מכתב י"א ניסן ה'תנש"א 13

השנה קוראים ולומדים (בחוץ-לארץ) במשך שלושה שבועות את פרשת שמיני. המושג „שמיני" מציין את ההנהגה האלוקית, העל-טבעית. כאשר קוראים פרשה זו שלוש פעמים רצופות, בשנה זו של „אראנו נפלאות", יש בכך משום מתן תוקף של „חזקה לניסים ולניסי-הניסים".

(ד) מברק לחג הפסח 19

נאָכמער – אויך נתינת כח פון משה רבינו: ויהי נועם ה' אלקינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו, אין דעם בית המקדש השלישי, מקדש אדני כוננו ידך.

בכבוד ובברכה

ובברכת חג הפסח כשר ושמח

וטוב לבב

– לחג הפסח ה'תנש"א –

ב"ה, מוצש"ק כ"ה אדר,
אור ליום ג' שהוכפל בו כי טוב
פ' ויקרא אל משה,
ה'תנש"א. ברוקלין, נ.י.

אל בני ובנות ישראל
בכל מקום שהם
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

קומענדיק פון די ימי הפורים – טעג פון נסים, וואָס דער אויבערשטער האָט באַוויזן, „בימים ההם בזמן הזה“, און דערנענטערנדיק זיך צו חג הפסח – ווען מיר פראָווען דעם יום-טוב פון „זמן חרותנו“ און מיר דאַנקען דעם אויבערשטן פאַר די נסים ונפלאות וועלכע ער האָט באַוויזן ביי יציאת מצרים –

איז איצט די פאַסיקע צייט צו ציען די פולע אויפמערקזאַמקייט אויף די נסים ונפלאות וועלכע האָבן פאַסירט נאָענט צו דעם היינטיקן פורים.

מוצש"ק . . אור ליום ג': ג' ימים ראשונים בשבוע הם „בתר שבתא“ (פסחים קו, סע"א). כ"ה אדר: בו נברא העולם לדעת ר' יהושע (ר"ה יא, רע"א) שבניסן נברא העולם – תוד"ה לתקופות – ר"ה ח, א (ובנוגע לתקופות כן ההלכה – ר"ה יב, א). וראה תוד"ה כמאן מצלינן – ר"ה כז, א. שער הכוונות להאריז"ל ענין ר"ה דרוש א'. פע"ח שער ר"ה פ"ד (בכמה דפוסים – פ"ו). וראה לקו"ש חט"ז שיהא לפ' החודש ס"ד (ע' 483 ואילך), ובהערות שם. ד"ה החודש ה'תשל"ט ס"ח (סה"מ מלוט ח"ג ע' פו). ד"ה אשה כי תזריע ה'תשכ"ה ס"ו (שם ס"ע צד ואילך). ד"ה החודש ה'תשל"ה (שם ח"ד ע' קצג ואילך). וראה בהערות למכתב מוצש"ק כ"ה אדר ה'תשמ"ב בתחלתו (הגש"פ עם לקוטי טעמים, מנהגים וביאורים – קה"ת תשמ"ו ואילך – ע' תשכב). אור ליום: ראה מסכת פסחים בתחילתה.

ליום ג' שהוכפל בו כי טוב: פרש"י עה"פ בראשית א, ז, מבר' פ"ד, ו (ובפרש"י שם – דגם העבר נעשה טוב). ובאוה"ת (בראשית לג, א ואילך. ועוד): בשה"מ תרנ"א ס"ע קצג ובמכתב כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע (נדפס בשה"מ ה'תש"ט ע' 19 (השני). אגרות-קודש שלו ח"א ע' קלו) – מקשר זה עם מחז"ל (קידושין מ, א) טוב לשמים וטוב לבריות.

פ' ויקרא אל משה: להעיר, אשר (בפשוטן של כתובים) בא „ויקרא אל משה“ בהמשך לס"פ פקודי שהי' „בחודש הראשון גו' באחד לחודש“ (פקודי מ, יז), ר"ח ניסן. וראה מכתב עש"ק ר"ח ניסן ה'תשמ"ה הערה ד"ה זו (הגש"פ הנ"ל ע' תשסא).

ימי הפורים . . חג הפסח: דגאולת פורים וגאולת פסח שייכות זל"ז, דמיסמך גאולה לגאולה (גאולת פורים לגאולת פסח) – מגילה ו, סע"ב ובפרש"י שם.

„בימים ההם בזמן הזה“: נוסח ברכת הנסים (והודאת „ועל הנסים“) דחגוכה ופורים. „זמן חרותנו“: כן נקרא בנוסח התפלה והקידוש דחג הפסח. וראה לקו"ש ח"י ע' 71 ואילך (הגש"פ הנ"ל ס"ע תקו ואילך).

דאַנקען דעם אויבערשטן פאַר די נסים ונפלאות . . ביי יציאת מצרים: ובלשון ההגש"פ פיסקא „לפיכך“ (מפסחים קטו, ב במשנה): להודות ולהלל כו' למי שעשה לאבותינו ולנו את כל הנסים האלו, הוציאנו מעבדות לחרות כו'.

נסים ונפלאות: רמב"ם הל' חמץ ומצה רפ"ז. תפלת „נשמת“. וראה מאו"א מערכת אות הנו"ן סי' כ"א (במאו"א שם: כ"ב, והוא ט"ס).

מקדש אדני כוננו ידך: בשלח טו, יז. וראה בהנסמן לעיל הערה ד"ה לעתיד לבא.

דאָס זיינען געווען נסים גלויים אָפּענע נסים, ניט נאָר פאַר אידן, נאָר אויך פאַר אַלע פעלקער, ביז אַז „ראו כל אפסי ארץ“, אַלע האָבן געזען די גרויסע נסים וואָס זיינען פאַרגעקומען אין דעם זמן.

די נסים „בימים ההם“, בימי מרדכי ואסתר, זיינען געווען, ווי באַוואוסט, באַהאַלטען אין דרכי הטבע, אַזוי אַז נאָר דורך פאַרבינדונג פון אַנפאַנג פון מלכות אחשורוש מיט בשנת שלש למלכו און מיט בשנת שבע למלכותו און מיט חודש ניסן בשנת שנים עשרה למלכותו וסעודות אסתר פאַר אחשורוש והמן – מאַכן פון דעם אַלעם איין המשך וענין און זיך אַריינטראַכטן טיף אין דעם אַז דאָס איז איין המשך פון איין ענין – האָט מען אין דעם דערקענט יד השם, וואָס דערפאַר ווערט אין דער גאַנצער מגילה (פון די כ"ד ספרי קודש) קיין איין מאָל ניט דערמאָנט דעם אויבערשטנס נאָמען בפירוש – ווייל אויך דער נס פון פורים איז געווען אין אַן אופן פון הסתר פנים, ווי איינע פון די פירושים אין פסוק ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא, אַז דאָס מיינט דעם ענין פון נס פורים: אַ נס אַנגעטאַן און באַהאַלטן אין טבע.

דאָקעגן איז אין די געשעענישן פון די חדשים ביז אין (מיטן פון) חודש אדר פאַרגעקומען אַ גאַר גרויסער נס לטובת בני ישראל ולטובת העולם כולו, אַ נס גלוי לעיני כל העמים.

* * *

לויט די נאָטירלעכע אומשטענדן אין דער וועלט, האָט עס געהאַלטן דערביי, אַז עס זאָל זיין ניט נאָר אַ מלחמה ערקלערונג א.ז.וו. נאָר אַז די מלחמה זאָל אַריינציען מערערע פעלקער און זיך צעפלאַקערן אין אַ וועלט־קריג, ר"ל – און למעלה מדרך הטבע הרגיל, איז ניט בלויז אויסגעמיטן געוואָרן אַ וועלט־מלחמה, נאָר אויך די שוין אַנגעהויבענע מלחמה איז איינגעשטילט געוואָרן.

בעת אַלע סימנים האָבן געוווּן, אַז מ'דאַרף דערוואַרטן אַ שווערע מלחמה, און צוגרייטן אַ גאַר גרויסע אַרמיי מיט אַ סך כלי־זיין און דוקא פון די נייעסטע, און נאָך די

„ראו כל אפסי ארץ“: לשון הכתוב – ישעי' נב, י. תהלים צח, ג.

ווי באַוואוסט: אור"ת להה"מ (הוצאת קה"ת) נט, ג (בהוצאת ה'תש"מ ואילך – סימן קפב). תו"א מג"א צג, סע"ג ואילך. שם ק, א. סה"מ תקס"ה ח"א ע' שע ואילך (נוסחא שני). שער האמונה לאדמו"ר האמצעי (כט, ב). ביאור"ז להצ"צ ח"א ע' שטז ואילך. סה"מ תר"ל ע' סב. ד"ה ברוך שעשה נסים תרס"ד (קה"ת, יו"ד שבט ה'תשנ"א) ס"ע 18 ואילך. ובכ"מ.

בשנת שלש למלכו: אסתר א, ג.

בשנת שבע למלכותו: שם ב, טז.

חודש ניסן בשנת שנים עשרה למלכותו: שם ג, ז.

וסעודות אסתר: שם ה, ד ואילך, ז, ו ואילך.

אין דער גאַנצער מגילה . . . ניט דערמאָנט דעם אויבערשטנס נאָמען בפירוש: ראה לקו"ש חכ"א ע' 201, ובהנסמן בהערות שם.

ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא: וילך לא, יח. וראה כש"ט (הוצאת קה"ת) הוספות סי' לב. ס' בעש"ט עה"ת ח"ב פ' וילך אות ז.

ואנכי הסתר אסתיר . . . מיינט . . . פורים: ראה חולין קלט, ב: אסתר מן התורה מנין, ואנכי הסתר אסתיר. ובתקו"ז תסי' (קיד, סע"ג): אסתר הכא רמז (האוינו לב, כ) ויאמר אסתירה פני מהם כו'.

(*) נדפס בסה"מ תרס"ד הוצאה שני' (קה"ת, תשנ"ד) ס"ע קמב ואילך. המו"ל.

ולכאורה קען מען צוגעבן א טעם, בדרך רמז, פאַרוואָס אַט די תפילה איז אין מזמור צד"ק פון תהלים – ווייל די צאָל ניינציק, דריי מאָל דרייסיק, שטעלט מיט זיך פאַר די פולקאָמע שלמות אין חזקה – דריי מאָל דריי (מאָל צען).

* * *

ויהי רצון, אַז יעדער איינער און איינע, בתוך כלל ישראל, זאָל אויסנוצן די ספעציעלע כוחות פון דעם היינטיקן יאָר, אויף דורכצודרינגען זיין גאַנצן וועזן מיט אַ קדושה־לעבן, ביז צו דערגרייכן די אמת'ע חזקה, נצחיות'דיקע שטאַרקייט אין אַלעם וואָס איז שייך צו לימוד התורה און קיום המצוות

– אַנהויבנדיק פון די הכנות צו חג הפסח בכלל, און בפרט צום פראַווען דעם „סדר של פסח“ מיט די דריי מצות (כהן לוי ישראל) און זעקס מינים אויף דער קערה (דריי מאָל דריי) –

און בפרט אַז דאָס איז אין אַ יאָר, כנ"ל, אין וועלכן מען לייענט פרשת שמיני דריי וואָכן נאָכאַנאַנד, וואָס „שמיני“ ווייזט אויף דער ג־טלעכער הנהגה וואָס איז העכער פון וועלט, הנהגה נסית: און בשעת מען לייענט „שמיני“ דריי וואָכן נאָכאַנאַנד, ווערט נאָכמער אונטערשטראַכן דורך תורה די אויסגעטיילטקייט פון דעם יאָר, אַלס אַ יאָר פון אראנו נפלאות, דורך נסים ונסים נסים:

– ביז דאָס קומט אַראָפּ אין אַ קלאַר־אַנטפלעקטן אופן, און לויט דעם פתגם וואָס איז דערמאָנט געוואָרן מערערע מאָל: שמיני שמונה שמינה – אַ יאָר ווען מען לייענט פ' שמיני, שמונה – אַכט מאָל, וועט זיין שמינה, אַ „פעטער“ יאָר בגשמיות וברוחניות –

און דאָס וועט נאָכמער צואיילן אַז מען זאָל זוכה זיין צום דעם דריטן „שמיני“, בית המקדש השלישי, אין וועלכן עס וועט זיין דער כנור של שמונה נימין,

און עס וועט מקויים ווערן ביי יעדן איינעם און איינע די תפלה און ברכה, און

דריי מצות (כהן לוי ישראל) און זעקס מינים אויף דער קערה: „סדר הגדה“ בהגש"פ נוסח אדה"ז. והוא מפע"ח שער כא (שער חג המצות) פ"ו. סידור האריז"ל במקומו. וראה ג"כ שו"ע אדה"ז או"ח הל' פסח סתע"ג סכ"ו. וראה הגש"פ עם לקוטי טעמים ומנהגים שם (ע' ה"ו). וש"נ.

דריי: וענין עיקרי בפסח – כל שלא אמר שלשה דברים אלו בפסח לא יצא ידי חובתו, ואלו הן: פסח מצה ומרור – הגש"פ פיסקא רבן גמליאל ה' אומר, ממשנה פסחים קטז, סע"א ואילך.

דעם פתגם: הובא ונתבאר גם בלקו"ש ח"ז ע' 297. ספר השיחות תשמ"ח ח"ב ע' 395, שם ע' 413 ואילך. שמיני . . . שמינה: להעיר גם מהידוע בשם הה"מ בפירוש „ביום השמיני עצרת“ – סה"מ מלוקט ח"ב ע' קמ. וש"נ.

ויש לקשר זה גם עם הנשיא ד"א ניסן – אשר, שהוא מלשון אושר ותענוג (לקוטי לוי"צ אגרות־קודש ע' שכד. שם ע' תיט. ועוד).

בית המקדש השלישי . . . כנור של שמונה נימין: ערכין יג, ב. וראה כלי יקר דלעיל הערה ד"ה אַנגעדייטעט.

וואוינונג: דאקעגן בית (בית-המקדש) איז א „דירת קבע“, אן אויף-שטענדיק באשטימטע וואוינונג – און פון זינט מ'האָט אויפגעבויט דעם בית המקדש אין ירושלים, איז דאָס געוואָרן דער באשטימטער און אייביקער אָרט פון השראת השכינה (זאת מנוחתי עדי (טד).

און די פולקאָמע „קביעות/דיקייט“ און חזקה פון דער השראת השכינה אין בית המקדש, וועט זיין אין דעם בית המקדש השלישי בשלימות, אַז פאַר יעדן אויג וועט זיין אָפן און קלאָר די פולשטענדיקע דויערהאַפטיקייט און שטאַרקייט פון דעם בית המקדש – אַ בית נצחי.

* * *

דאָס אויבנגעזאָגטע איז אויך אָנגעדייטעט אין דעם אָפּשלוס פסוק פון מזמור „תפלה למשה“ (דער מזמור צדי"ק פון ספר תהלים): ויהי נועם ה' אלקינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו:

די חז"ל זאָגן, אַז אָט דער פסוק איז געווען די תפלה פון משה רבינו אין צוזאַמענהאַנג מיט הקמת המשכן: אמר להם יהי רצון שתשרה שכנינה במעשה ידיכם, ויהי נועם ה' אלקינו עלינו וגו', אַז תפילת משה האָט פועל געווען די השראת השכינה אין משכן. און דערביי איז מודגש אַז די השראת השכינה איז אין אַן אופן פון „כוננה עלינו“ (גרונטבאַפעסטיגונג) – מיט אַ קביעות, לדור דור.

ביז, אַז אין דעם ווערט אויך אָנגעדייטעט די נצחיות פון דעם בית המקדש השלישי, ווי חז"ל זאָגן אויף דעם פסוק, אַז די ווערטער „ומעשה ידינו כוננהו“ באַציען זיך צום בית המקדש השלישי, אויף וועלכן דער אויבערשטער זאָגט: לתמיד לבא אני אבנה אותו ומשרה שכניתי בתוכו ואינו חרב לעולם.

בית . . . דירת קבע: ראה גם עיון יעקב לע"י פסחים פח, א (בשייכות לביהמ"ק השלישי).
פון זינט מ'האָט אויפגעבויט דעם בית-המקדש אין ירושלים כו': רמב"ם שם ה"ג. נתבאר בלקו"ש חט"ז ע' 466 ואילך.

אייביקער אָרט פון השראת השכינה: ראה רמב"ם שם פ"ו הט"ז: קדושת המקדש וירושלים מפני השכינה, ושכינה אינה בטילה.

זאת מנוחתי עדי עד: תהלים קלב, יד.

בית נצחי: זהר ח"א כת, א. ח"ג רכא, א. תקו"ז תיקון ח.

אין דעם אָפּשלוס פסוק: פסוק ט"ב.

מזמור צדי"ק פון ספר תהלים: אשר ע"פ המנהג לומר בכל יום הקאָפּיטל המתאים לשנות חיינו – מתחילים ב"א ניסן שנה זו אמירת מזמור זה שבתהלים. והוא הראשון מן „אחד עשר מזמורים (ש)אמר משה“ – מדרש תהלים ופרש"י עה"פ (צדי"ק, א). פרש"י עה"פ פקודי לט, מג. ועוד.

חז"ל זאָגן . . . אמר להם כו': פרש"י עה"פ פקודי שם. וראה גם פרש"י פרשתנו ט, כג. פרש"י עה"פ תהלים כאן. וראה תו"ש עה"פ פקודי שם (אות לד). וש"נ.

חז"ל זאָגן . . . לתמיד לבא כו': מדרש תהלים עה"פ.

לתמיד לבא אני אבנה אותו . . . ואינו חרב לעולם: ראה גם פרש"י עה"פ (בשלח טו, יז) מקדש אדני

כוננו ידיו. פרש"י ותוס' סוכה מא, סע"א. תוד"ה אין – שבועות טו, ריש ע"ב. בהנסמן לעיל הערה ד"ה בית נצחי. ועוד.

אַלע צוגרייטונגען ווי ס'איז דער סדר ווען מ'גרייט זיך צו אַ לאַנגער מלחמה, וואָס דאַרף דויערן וואָכן, חדשים – איז דער נצחון געקומען אין גאָר אַ קורצער צייט!

דער נצחון איז געווען אַזוי וואונדערלעך, אַז ער האָט ניט נאָר פאַרמיטן אַ סך שפיכות דמים צווישן אומות העולם (ווי מ'האָט מורא געהאַט), נאָר האָט געבראַכט דערצו, אַז דער שונא זאָל באַפרייען, אין אַ גוטן אופן, אַ טייל פון די מלחמה-געפאַנגענע און אפילו אַ טייל פון די געפאַנגענע פון פריער.

– מיר האָבן אַן אַנזאָג און אַ הוראה אין תורתנו: אל תפתח פה – זיין אָפּגעהיט פון רייד במרה שחורה – און עס זאָל זיין מכאן ולהבא נאָר בשורות טובות בטוב הנראה והנגלה. –

און נאָך מער: די וועלכע „ווייסן וואָס ס'טוט זיך אינעווייניק“ – זיינען באַקאַנט מיט גאָר אַ סך איינצלהייטן וועלכע דערגרייכן ניט צו דער עפנטלעכקייט – באַגרייפן אַ סך מער דעם וואונדער פון די נסים ונפלאות בזמן הזה בימים האלה.

* * *

במשך פון דעם יאָר – אויף וועלכן אידן גיבן דעם נאָמען און סימן: „היה תהא שנת לפלאות אַראנו“, און נאָך פאַר דעם, ביים סוף פון פאַרגאַנגענעם יאָר, באַצייכנט פון אידן מיטן סימן „היה תהא שנת לסים“ – איז פיל מאָל באַטאַנט געוואָרן בנוגע וואָס חז"ל האָבן פאַראויס געזאָגט (אין ילקוט שמעוני ישעי' רמז תצט) וועגן די מלחמות וועלכע וועלן פאַרקומען אין יענעם טייל פון וועלט, אַז דאָס זיינען פון די סימנים אַז אַט-אַט קומט די גאולה האמיתית והשלימה דורך משיח צדקנו.

און אין אַנבליק פון די אויבנדערמאַנטע געשעענישן און נסים, דאַרף נאָך שטאַרקער ווערן דער באַוואוסטזיין, אַז דאָס איז די צייט פון הכנה קרובה צו דער ערפילונג פון דער הבטחה „והיתה לה' המלוכה“, ווען אַלע פעלקער וועלן זיין איבערצייגט אַז „יש בעל הבית לבירה זו“, און די אַנערקענונג וועט זיי ברענגען „לקרוא כולם בשם ה' לעבדו שכם אחד“.

אל תפתח פה: ברכות יט, א. וש"נ. הובא להלכה ברמ"א יו"ד סשע"ו ס"ב. מג"א או"ח סרל"ט סק"ז. וראה גם שו"ע אדה"ז ח"מ הל' שמירת גוף ונפש סי"ב.

היה תהא: באופן דהבחיית תהא – ראה ברכות יג, א. מגילה ט, א. שם יז, ריש ע"ב. בכורות ד, ב. ובכ"מ.

היה תהא שנת לסים: ראה בארוכה מכתב וא"ו תשרי ה'תשנ"ג (סה"ש תש"נ ח"ב ע' 722 ואילך).

„והיתה לה' המלוכה“: עובדי' א, כא.

יש בעל הבית לבירה זו: ראה ב"ר רפ"ט.

לקרוא כולם בשם ה' לעבדו שכם אחד: צפני' ג, ט. וראה רמב"ם הל' מלכים ספ"א.

ובפרט, ווי דערמאנט, ווען מען דערנענטערט זיך צו חודש ניסן – פון לשון נס – און נאך מער, ווי חז"ל דייטן אָן, אַז „ניסן“ (מיט צוויי נונ"ן) באַווייזט אויף „נסי נסים“ (וְנִסִּים בַּתּוֹךְ נִסִּים) – איז דאָך זיכער, אַז דער אויבערשטער וועט ווייזן נאָך גרעסערע נסים:

און באַזונדערס, ווען אידן זיינען זיך משתדל אַז אויך זייער טאַג-טעגלעכע אויפפירונג אין אידישקייט: תורה און מצות – זאָל זיין אין אַן אופן פון „נס“ – אויפגעהויבן אַלץ מער און מער, אַז יעדער איינער און איינע ש' הויבט זיך אויף העכער פון די געוואוינהייטן ביז איצט בלימוד התורה והידור בקיום המצות, ביז אין אַן אופן פון „נסי נסים“ (לשון רבים) העכער און העכער און נאָך העכער:

ווי מיר האָבן אין דעם די הוראה גלייך אין אָנהויב פון דער היינטיקער סדרה (מלשון סדר): אדם כי יקריב מכס קרבן לה; לויטן טייטש און תורה פון אַלטן רבי'ן: מכס קרבן לה; אַז דער קרבן דאַרף געבראַכט ווערן פון אייך אַליין, דער איד דאַרף אַרויסגיין פון זיינע געוואוינהייטן, באַגרענעצונגען און זיך אינגאַנצן איבערגעבן צום אויבערשטן.

און די „נסים'דיקע“ הנהגה פון יעדן אידן, אַ הנהגה אין אַן אופן פון „נפלאות אראנו“, אַז דאָס איז אַפן און אַנטפלעקט פאַר אַלעמען, וועט נאָך מער צואיילן די ערפילונג פון: כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, דער אויבערשטער וועט מקיים

חודש ניסן . . נס: ראה מדרש לקח טוב עה"פ (בא יב, ב) החודש הזה לכם: ניסן שבו נעשו נסים לישראל. וראה ברכות נו, א: אקרוין הללא מצראה (הלל שאנו קורין בפסח, רש"י) בחלמא, א"ל ניסא מתרחשי לך. ובפרש"י שם: שעי' נסים נקרא ניסן כו'. – ואף ששמות החדשים עלו בידם מבלל (ירושלמי ר"ה פ"א ה"ב. ב"ר פמ"ח, ט) הרי נזכרו ניסן וכו' במג"א (ראה לעיל הערה ד"ה חודש ניסן).

ווי חז"ל דייטן אָן . . צוויי נונ"ן . . נסי נסים: ראה ברכות נו, רע"א: הוראה כו' חנינא חנניא יוחנן נסי נסים נעשו לו, ובפרש"י שם: חנינא, נוני"ן הרבה נסים רבים. ובפרט „ניסן“ דשמו גופא מורה על נסים, וכמ"ש בחדא"ג מהרש"א שם בנוגע לשמות הנ"ל שבגמרא „דהשם גופי' מורה על החנות והטובה, והגנוני מראין שהיה בנס“.

„נס בתוך נס“: לשון חז"ל – שבת צו, א. וש"נ. פרש"י עה"פ וארא ט, כד (משמור' עה"פ – פ"ב, ד). טאַג־טעגלעכע אויפפירונג . . אין אַן אופן פון „נס“: ראה בארוכה מכתב וא"ו תשרי ה'תש"נ (סה"ש תש"נ ח"ב ע' 722 ואילך).

„נס“ – אויפגעהויבן: ראה פרש"י עה"פ יתרו כ, יז. וראה סידור (עם דא"ח) מד, סע"ב. פירוש המילות לאדהאמ"צ פקלי"ט. אוה"ת בשלח ע' תרסה. שה"ש כרך א ע' כט. רד"ה ברוך שעשה נסים תרס"ד הנ"ל. סה"מ תרע"ח ע' פט. תרפ"ט ס"ע 203 ואילך. תרח"ץ ע' קסט. ובכ"מ.

אין אָנהויב פון דער היינטיקער סדרה: וראה לעיל הערה ד"ה פ' ויקרא אל משה. הוראה . . פון היינטיקער סדרה: העיר מתורת אדה"ז (היום יום" ב חשון. ספר השיחות ה'תש"ב ע' 29 ואילך): מען בעדאַרף לעבן מיט דער צייט . . מיט דער פרשת השבוע כו'.

טייטש און תורה פון אַלטן רבי'ן: קונטרס לימוד החסידות פ"ב (נדפס גם באגרות-קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ג ע' שנד). סה"מ קונטרסים ח"ב ת"ב, א. „היום יום“ יב אדר שני. ובכ"מ. וראה גם לקו"ת פרשתנו ד"ה אדם כי יקריב.

כימי צאתך . . אראנו נפלאות: מיכה ז, טו.

למילואים“ (דער אַכטער טאַג פון חנוכת המשכן), באַשטייט אין דעם, וואָס היום ה' נראה אליכם – להשרות שכירתו במעשה ידיכם – אין דעם טאַג האָט זיך אָנגעהויבן די השראת השכינה אין דעם משכן (שרתה בו שכינה).

און דאָס איז אויך אָנגעדייטעט אין דעם מספר „שמיני“: די וועלט איז באַשאַפן געוואָרן אין די שבעת ימי בראשית (זעקס טעג פון באַשאַפן, און שבת וואָס האָט אַריינגעגעבן מנוחה אין וועלט, שלימות אין באַשאַפן), און דערפאַר איז צייט (זמן) פון וועלט אויסגעשטעלט אין אַן אומקרייז פון זיבן-טעגיקע וואָכן (און אַזוי אויך די זיבן-יאָריקע שמיטה-קרייזן), אַזוי אַז די צאָל שבעה דייטעט אַן אויף די ג-טלעכע לייכט וועלכע איז באַשרענקט אין וועלט: און שמיני ווייזט אויף דער ג-טלעכער אַנטפלעקונג וואָס איז העכער פון דער בריאה.

און דערמיט וואָס פרשת שמיני ווערט היי-יאָר געלייענט במשך דריי וואָכן, קומט צו די באַזונדערע מעלה פון „חזקה“ און שטענדיקייט אין דעם ענין פון „שמיני“ – השראת השכינה (די ג-טלעכע אַנטפלעקונג וואָס איז העכער פון וועלט):

די השראת השכינה וואָס האָט זיך אויפגעטאַן אין „יום השמיני“ איז געווען ניט אַ צייטווייליקע ג-טלעכע אַנטפלעקונג, נאָר אויף אייביק, ווי דאָס איז פאַרשטאַנדיק פון לשון: להשרות שכירתו במעשה ידיכם, אַז די השראת השכינה זאָל זיין אין אַ שטענדיקן אופן, און ביי יעדער אידן (בתוך כל אחד ואחת מישראל), ביז אין מעשה ידיכם.

* * *

די השראת השכינה אין אַ קביעות'דיקן אופן, וואָס האָט זיך אָנגעהויבן ביום השמיני אין משכן, איז געקומען נאָך מער צום אויסדרוק אין דעם בית המקדש. וואָרום, ווי באַוואוסט, ווערט דער משכן אָנגערופן אהל, אַ „דירת עראי“, אַ נייט-דויערהאַפטע

היום ה' נראה אליכם – להשרות שכירתו במעשה ידיכם: פרשתנו ט, ד ובפרש"י.

שרתה בו שכינה: לשון רש"י פרשתנו שם, כג.

אָנגעדייטעט אין דעם מספר „שמיני“: בהבא להלן ראה כלי יקר ריש פרשתנו: שו"ת הרשב"א ח"א ס"ט – הובאו ונתבארו בד"ה ויהי ביום השמיני תרע"ח (סה"מ תרע"ח ע רסט ואילך), ה'תש"ד (סה"מ ה'תש"ד ע' 191 ואילך), ה'תש"ה (סה"מ ה'תש"ה ע' 167 ואילך). וראה גם אוה"ת פרשתנו ע' כה. אחרי כרך ג ע' תתכה. ועוד.

שבת . . אַריינגעגעבן מנוחה: דבא שבת בא מנוחה – פרש"י עה"פ בראשית ב, ב. פרש"י ד"ה ויכל – מגילה ט, א. תוד"ה חצבה – סנהדרין לה, א. וראה כתר שם טוב (הוצאת קה"ת) ס"ו ת"תא (נט, ב ואילך). די השראת השכינה . . אויף אייביק: דמעשה ידי משה הם נצחיים – סוטה ט, סע"א. וראה לקו"ש חט"ז ע' 465, ובהנסמך שם.

בתוך כל אחד ואחת מישראל: כמאמר חז"ל עה"פ (תרומה כה, ח) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם – בתוך כל או"א מישראל – ראשית חכמה שער האהבה פ"ו קרוב לתחילתו (ד"ה ושני פסוקים – סט, ב). אלשיך עה"פ תרומה שם קרוב לסופו (ועיינין ג"כ בפירושו עה"פ (התלים צדיק"י, יז) ויהי נועם). ועוד. – נסמך בלקו"ש חכ"ו ע' 414.

ווי באַוואוסט: ראה שמואל-ב ז, ו. שהש"ר פ"א, טז (ג). זח"ב רמא, א. תר"א ר"פ ויגש. ועוד.

דירת עראי: ובלשון הרמב"ם הל' ביהב"ח פ"א ה"א: והי' לפי שעה כו'. וראה שהש"ר שם.

קודש): און נאָכדעם האָט זיך די „חזקה“ איבערגעחזרט אין חודש תשרי (אין חוץ לארץ) נאָך צוויי מאָל (אויך ביי די ערשטע און לעצטע טעג פון חג הסוכות) – אַזוי אַז במשך דעם חודש תשרי (דער חודש הכללי) איז געווען אַ „חזקה“ אין אַ „חזקה“:

און אַזוי האָט זיך עס דערנאָך איבערגעחזרט אין דעם „ראש השנה לחסידות“ – דער חג הגאולה פון אַלטן רבי'ן, י"ט-כ כסלו – און אין די שמחה-טעג פון די ימי הפורים.

דער ענין פון „חזקה“ (לשון חזקה, שטאַרקייט) איז, אַז מיט (דער פאַרזעצונג אָדער איבער'חזרונג פון) דריי מאָל ווערט די זאָך קביעות'דיק, עס ווערט פאַרפעסטיקט און פאַרזיכערט אַז אַזוי וועט זי בלייבן.

און אין דעם באַשטייט די הוראה און נתינת-כח פון דער „שנה משולשת“, אַז די ענינים פון קדושה, תורה און מצוות, זיינען דעם יאָר דורכדרינגענדיק און פאַרפעסטיקט אַזוי אַז זיי האָבן אַ דויערהאַפטע ווירקונג אויך אויף ווייטער.

* * *

אין דעם היינטיקן חודש ניסן (דער ראש חדשים, ראשון הוא לכם לחדשי השנה) ווערט אַט-די קדושה-חזקה אויסגעדריקט אין דער תורה-קריאה במשך דעם חודש:

חודש ניסן, וואָס זיין ראש (דער „קאַפּ“ פון חודש) איז היינטיקן יאָר געווען שבת פ' החודש, האָט זיך אָנגעהויבן מיט אַ דרייענדיקע קריאה, אין דריי ספרי-תורה – די קריאה: פון פרשת ויקרא, פון ראש חודש און פון פרשת החודש.

און דערנאָך, במשך דעם חודש, ווערט די זעלבע פרשה (סדרה), פרשת שמיני, געלייענט (און געלערנט) במשך דריי וואָכן נאָכאַנאַנד (אָנהויבנדיק פון יום שמיני בחודש, ביי דער קריאת מנחה פון שבת הגדול, ביז דעם סוף חודש, אין שבת כ"ט בניסן).

די באַזונדערע דערהויבנקייט פון „ויהי ביום השמיני“, געמיינט „יום שמיני

תשרי (דער חודש הכללי): ראה אוה"ת סוכות ע' אתשנו. סה"מ תרנ"ד ע' לו. היתש"ב ע' 49. ובכ"מ. „ראש השנה לחסידות“ . י"ט-כ כסלו: מכתב כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע – נעתק ב„היום יום“ יט כסלו. אגרות-קודש שלו ח"א ע' רנט. וש"נ.

אין . . . חודש ניסן . . . ווערט אַט-די קדושה-חזקה אויסגעדריקט אין דער תורה-קריאה: להעיר, אשר בתשרי הוי"ע „בחר הקב"ה בעולמו“ (שמו"ר פט"ו, יא), וי"ל שלכן הקדושה המשולשת אז היא בזמן – שלשה ימים: ובניסן הוי"ע „בחר ביעקב ובניו“ (שמו"ר שם), ולכן עניני ה„חזקה“ שבחודש ניסן הם ביחס לתורה: קריאה משולשת בג' ספרי תורה, וקריאת פ' שמיני במשך ג' שבועות.

ראש חדשים, ראשון הוא לכם לחדשי השנה: בא יב, ב. וראה ד"ה החודש תרס"ה (סה"מ תרס"ה ס"ע קט ואילך), אעת"ר (סה"מ אעת"ר ע' נו ואילך), עטר"ת (הב' / – סה"מ עטר"ת ע' שכג ואילך). ועוד. דער „קאַפּ“ פון חודש: לקו"ת דרושים לר"ה שם נח, סע"א. עטרת ראש שם (ג, ב). המשך וככה תרל"ז (ע' ככה). ובכ"מ.

שבת פ' החודש . . . אַ דרייענדיקע קריאה, אין דריי ספרי-תורה: רמב"ם הל' תפלה פי"ג הכ"א. וראה בארוכה שיחת ש"פ ויקרא, פ' החודש ש.ו. (לעיל ח"א ע' 379 ואילך). יום שמיני למילואים: פרש"י ריש פרשתנו.

זיין זיין הבטחה: מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו, ותיכף ומיד ממש, בגאולה האמיתית והשלימה, על ידי משיח צדקנו.

בכבוד ובברכה להצלחה
ובברכת חג הפסח כשר ושמח

מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו: תהלים פט, כא. וקאי על משיח צדקנו שבא בהיסח הדעת, כמו מציאה – סנהדרין צז, א. ב"ר פכ"ט, ג.
בגאולה האמיתית והשלימה: שאין אחרי' גלות (תוד"ה ה"ג ונאמר – פסחים קטז, ב (ממכילתא עה"פ בשלח טו, א). יל"ש עה"פ (ישעי' ס, א) קומי אורי כי בא אורך – רמז תצט).
חג הפסח כשר ושמח: ראה לקוטי לוי"צ אגרות-קודש ע' קצז. וראה מכתב י"א ניסן ה'תשמ"ו בסופו הערה ד"ה ושמח (הגש"פ הנ"ל ע' תתצד).

ב"ה. יום ג' שהוכפל בו כי טוב
 אור ליום ד' בו נתלו שני המאורות הגדולים
 פ' צו את אהרן ואת בניו לאמר
 אור ליום ה' ניסן שנת ה'תנש"א, ברוקלין, נ"י.

אל בני ובנות ישראל
 בכל מקום שהם
 ה' עליהם יחיו

שלום רב וברכה רבה,

קומענדיק פון ראש חודש ניסן, וואָס היינטיקן יאָר איז עס געווען שבת פ' החודש, ווען מען לייענט החודש הזה לכם ג' ראשון הוא לכם לחדשי השנה, וואָס דאָס אָנהויבן ציילן די חדשים פון חודש ניסן, אונטערשטרייכט די נסים'דיקע, למעלה-מדרג-הטבע הנהגה,

און בהמשך צום פריערדיקן בריוו, אין וועלכן ס'איז באַטאָנט געוואָרן אַז ניסן איז

יום ג' שהוכפל בו כי טוב: פרש"י עה"פ בראשית א, ז (מב"ר פ"ד, ו). וראה בהנסמן במכתב כ"ה אדר שנה זו הערה ד"ה זה (לעיל ע' 883).

בו נתלו שני המאורות הגדולים: בראשית א, טז. חגיגה יב, א.

פ' צו את אהרן ואת בניו לאמר: ריש פרשתנו (ו, ב). וראה אוה"ח הקדוש עה"פ: ובדרך רמז תרמוז כל הפרשה על גלות האחרון כו', עיי"ש. וראה או"ת לה"מ (הוצאת קה"ת) ריש פרשתנו (לח, א-ב. בהוצאת קה"ת ה'תש"מ ואילך – סי' קח).

שלום רב וברכה רבה: ראה אסת"ר בסופו: מדות טובות של הקב"ה בהשפע בפירווי וריכויו כו', הברכה בריכויו כו' השלום בריכויו כו', עיי"ש בארוכה.

רב . . רבה: דמעלין בקודש (ברכות כה, א. ושי"נ. ירושלמי ביכורים פ"ג ה"ג), וכל החודש דאזלינן מיני' (ובכחו) – מרבין בשמחה (תענית כט, סע"א).

ראש חודש . . שבת: להעיר מהצד השווה שביניהם מהפטורת שבת זה (פ' החודש): שער החצר הפנימית . . יהי' סגור ששת ימי המעשה וביום השבת יפתח וביום החודש יפתח (יחזקאל מו, א). וראה ד"ה החודש באוה"ת בא (ע' רנג. שם כרך ח ע' ב'תקט), עטר"ת (הא' – סה"מ עטר"ת ע' קצו ואילך).

ראש חודש ניסן . . שבת פ' החודש: ולהעיר שפ' החודש נאמרה (למשה וגם לבני') בר"ח ניסן – ראה מכתב ר"ח ניסן ה'תשל"ז בתחלתו, ובהערות שם (הגש"פ עם לקוטי טעמים, מנהגים וביאורים – קה"ת תשמ"ו ואילך – ע' עדרת).

שבת פ' החודש, ווען מען לייענט החודש כו': מגילה כט, א ואילך. רמב"ם הל' תפלה פ"ג ה"כ. תשו"ע או"ח סתרפ"ה (הלכות ד' פרשיות) ס"ד.

החודש הזה . . לחדשי השנה: בא יב, ב. וראה ד"ה החודש תרכ"ו. מכתב עש"ק ר"ח ניסן ה'תשמ"ה (הגש"פ הנ"ל ע' תשס"ב), ובהערות שם.

דאָס אָנהויבן ציילן . . פון חודש ניסן, אונטערשטרייכט די נסים'דיקע . . הנהגה: ראה עקידה פ' בא עה"פ החודש גו' (שער לח). הובא ונתבאר באוה"ת בראשית יח, ב ואילך. וראה מכתב ר"ח ניסן ה'תשנ"ג (הגש"פ הנ"ל – קה"ת תנש"א – ח"ב ע' תתטו ואילך), ובהנסמן שם בהערה ד"ה דער אָנהויב יאָר וכו'. ד"ה כימי צאתך דאחש"פ ה'תשי"ב ס"ד ואילך (סה"מ מלוקט ח"ד ע' רכו ואילך).

פריערדיקן בריוו: דכ"ה אדר שנה זו (לעיל ע' 883 ואילך).

ניסן איז צייט פון נסי נסים: ראה בהנסמן במכתב הנ"ל הערה ד"ה חודש ניסן . . נס וד"ה ווי חז"ל דייטן אָן (לעיל ע' 886).

ב"ה, יום שלישי שהוכפל בו כי טוב,
 פ' ויהי ביום השמיני
 י"א ניסן, נשיא לבני אשר, ה'תנש"א
 ברוקלין, נ"י.

אל בני ובנות ישראל
 בכל מקום שהם
 ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בהמשך צו דעם וואָס האָט זיך גערעדט אין די פריערדיקע בריוו, אַז די אויסגעטיילטקייט פון היינטיקן יאָר – זייענדיק דער יאָר פון „ה'יה ותהא שנת אראנו נפלאות" – ווערט נאָכמער אונטערשטראַכן אין חודש ניסן, וויבאַלד די נסים און נסי-נסים (ניסן) דערשיינען אין אָן אופן פון נפלאות, און נאָכמער – אראנו (נפלאות),

איז זייער מתאים זיך אָפצושטעלן אויף נאָך אַ נקודה אין דער אויסגעטיילטקייט פון דעם יאָר, און איר שייכות מיט חודש ניסן:

שוין ביים אָנהויב יאָר איז מערערע מאָל באַטאָנט געוואָרן, אַז היינטיקער יאָר צייכנט זיך אויס מיט אַ „קדושה משולשת". ד.ה. אַז אַ סך פון די קדושה-ענינים אין דעם יאָר קומען אין אַ דריי-מאָליקן אופן פון „חזקה" (בתלאת זימני הוי חזקה).

דער יאָר האָט זיך גלייך אָנגעהויבן מיט אַ „חזקה" פון דריי קדושה-טעג נאָכאַנאַנד (די צוויי טעג פון ראש-השנה, דער „קאָפּ" פון יאָר, האָבן תיכף אַריינגעפירט אין שבת-

יום שלישי שהוכפל בו כי טוב: פרש"י עה"פ בראשית א, ז (מב"ר פ"ד, ו). וראה בהנסמן במכתב כ"ה אדר שנה זו הערה ד"ה זה (לעיל ע' 883).

פ' ויהי ביום השמיני: ראה להלן בהמכתב. וראה הערות למכתב י"א ניסן ה'תשמ"ה בתחלתו (הגש"פ עם לקוטי טעמים, מנהגים וביאורים – קה"ת תשמ"ו ואילך – ע' תשסז).

י"א ניסן, נשיא לבני אשר: ראה שו"ע אדה"ז או"ח הל' פסח סתכ"ט ס"ט: בא' בניסן התחילו הנשיאים להקריב את קרבניהם לחנוכת המזבח נשיא אחד ליום עד י"ג בניסן, וכל נשיא ביום שהקריב קרבנו ה' יום טוב שלו כו'. ושם סט"ו: נוהגין מר"ח ואילך לקרות פ' הנשיא שהקריבו בו ביום כו'. והקריב קרבנו ע"ש הבחירה שבחר הקב"ה בישראל מכל האומות – במדב"ר פ"ד, יו"ד. וראה ד"ה ביום עשתי עשר יום ד"א ניסן ה'תשל"א (סה"מ מלוקט ח"ג ע' צט ואילך). – וראה לקוטי לוי"צ אגרות-קודש ע' שכג-שכה. שם ע' תיט. נשיא לבני אשר: ש, הוא יתן מעדני מלך" (ויחי מט, כ) – ר"ת מוח לב כבד (על הסדר דמוח שליט על הלב) – ראה ניצוצי אורות וניצוצי זהר לזח"ב קנג, א. ושי"נ.

די פריערדיקע בריוו: דכ"ה אדר ואור ליום ה' ניסן שנה זו (לעיל ע' 883. 888). – ולהעיר שמכתב הנוכחי הוא מכתב השלישי שנכתב השתא בקשר לחה"פ הבע"ל.

מערערע מאָל באַטאָנט געוואָרן: ראה בארוכה מכתבים כללים לר"ה שנה זו (דמוצ"ש ח"י אלול, מוצש"ק כ"ה אלול וג' סליחות – ה'תשנ"ג: וא"ו תשרי ה'תנש"א (לעיל ע' 859. 864. 871. 877).

בתלאת זימני הוי חזקה: ב"מ קו, ריש ע"ב. וראה גם יבמות (סד, ב) וברירושלמי שם (פ"ו ה'). סנהדרין פא, ב.

ראש-השנה, דער „קאָפּ" פון יאָר: לקו"ת דרושים לר"ה נח, א-ב. עטרת ראש שער ר"ה בתחלתו. המשך וככה תרל"ז (ע' קכח). רד"ה החודש תרנ"ד (סה"מ תרנ"ד ע' קלא), תרס"ו (המשך תרס"ו ע' קנו), תרע"ח (הב' – סה"מ תרע"ח ס"ע רכד). ובכ"מ.

(הרגל נעשה טבע), דארף ער זיך ווידער אויפהויבן צו נאך א העכערער דרגא פון „נס“, און אין דעם גופא – „נס בתוך נס“, ביז ער דערגרייכט דעם אמת'ן „נס גדול“, פארבונדן מיט גדול הוי' ומהולל מאד.

ויהי רצון, אז יעדער איינער און איינע זאל טאן אין דעם אלעם אין אן אופן פון ריזיות, מיד ודורות, וואָס דעמאָלט וועט ערפילט ווערן בפועל דער גדול הוי' ומהולל מאד, די גדלות פון אויבערשטן וועט קלאָר אַנטפלעקט ווערן פאַר אַלעמען אין אן אופן אַז דער אויבערשטער איז מהולל מאד,

ביז אַז ברוך ה' לעולם אמן ואמן – עס קומט אַראָפּ אין וועלט אויף אייביק, לנצח נצחים,

און יעדער איינער און איינע ווערט געבענטשט מיט דער תפלה, תפילת משה: ויהי נועם ה' אלקינו עלינו גוי' – יהי רצון שתשרה שכילה במעשה ידיכם, אַז די שכילה איז שורה אויף אים, און אין אַלע זיינע ענינים, ביז אין מעשה ידיו, ביז אין „סוף מעשה“ – אין זיין „חלק בעולם“,

און דאָס ווערט די הכנה, מתוך שמחה וטוב לבב, צו דעם בנין בית המקדש השלישי, וואָס וועט זיין אַ בנין נצחי, מעשה ידיו של הקב"ה, מקדש אדני' כוננו יידיך,

בפועל ממש, אין דער גאולה האמיתית והשלימה.

בכבוד ובברכה להצלחה בכל האמור
ולחג הפסח כשר ושמח
ומתוך שמחת לבב לתת לך ויחינו

הרגל נעשה טבע: תניא פמ"ד (סג, ב). וראה גם שם ספ"ד. פט"ו (כא, א). שבילי אמונה נתיב ד שער ב. שו"ת הרמ"ע מפאנו סל"ו.

„נס בתוך נס“: לשון חז"ל – שבת צו, א. וש"נ.

גדול הוי' ומהולל מאד: תהלים מה, ב.

ברוך . . ואמן: תהלים פט, נג – סיום וחזרת ספר שליש שבתהלים.

תפילת משה . . שתשרה שכילה במעשה ידיכם: תו"כ (ר"פ שמיני טו) פרש"י שם ט, כג. ובפ' פקודי לט, מג. וראה לקושי חיי"א ע' 169 ואילך. וראה גם פרש"י עה"פ תהלים כאן.

ויהי נועם ה' אלקינו עלינו גוי': תהלים צדייק, יז. וראה מדרש תהלים עה"פ (שם, א), שמזמור זה בתהלים הוא אחד מ„אחד עשר מזמורים (ש)אמר משה" כו'. פרש"י עה"פ תהלים שם, א. פקודי שם.

ע"פ המנהג לומר בכל יום הקאפיטל תהלים המתאים לשנות חייו (מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר ב„קובץ מכתבים" שבסו"ס תהלים אהל יוסף יצחק (ע' 214). אגרות-קודש שלו ח"א ע' לא. ח"י ע' נג. וראה גם מאמרי אדה"ז הקצרים ע' שמא) – יותחל ביי"א ניסן שנה זו אמירת מזמור צדייק שבתהלים.

בית המקדש השלישי . . בנין נצחי, מעשה ידיו של הקב"ה: זהר ח"א כח, א. ח"ג רכא, א. תקוני זהר תיקון ח.

מקדש אדני' כוננו יידיך: בשלח טו, יז. וראה פרש"י עה"פ. פרש"י ותוס' סוכה מא, סע"א. תוד"ה אין – שבועות טו, ריש ע"ב. ויעד.

ולחג הפסח כשר ושמח: ראה לקוטי לוי"צ אגרות-קודש ע' קצו.
שמחת לבב: שני חללי הלב מלאים וחזורים שמחה.

אַ צייט פון נסי נסים, און ספעציעל אין היינטיקן יאָר פון „היה תהא שנת נפלאות אַראַנו“,

איז כדאי זיך אָפּצושטעלן אויספירלעכער אויפן באַדייט פון אָט-די נסי נסים וועלכע קומען אין אַן אופן פון „נפלאות אַראַנו“.

דער פסוק זאָגט כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, אַז די נסי נסים פון דער גאולה שלימה וועלן זיין גלייך (בדומה) צו די נסים פון יציאת מצרים, וועלכע זיינען געווען „נסים ונפלאות“ אינגאנצן למעלה מדרך הטבע: און נאָכמער, ווי דער באַוואוסטער פירוש אין אָט דעם פסוק, אַז זיי וועלן זיין נפלאות אפילו אין פאַרגלייך צו די נסים פון יציאת מצרים:

און אין דעם גופא ווערט נאָך צוגעגעבן אַז אָט די נסימ/דיקע נפלאות וועלן פאַרקומען אין אַן אופן פון אַראַנו: איך אַליין (השם) וועל זיי באַווייזן: וואָס בשעת דער אויבערשטער אַליין באַווייזט, ווערט אַנטפלעקט אַלץ, סיי דאָס וואָס איז שייך צו ווערן אַנטפלעקט (נגלה), סיי דאָס באַהאַלטענע (נסתר): עס ווערט געזען דער אמת און די פנימיות פון דער הנהגה טבעית, די פולקאָמע הנהגה נסית, ביז אויך דאָס וואָס איז אינגאנצן „נפלא“.

* * *

אין חודש ניסן גופא, קומט דער אויבנגעזאָגטער ענין (פון „נסי נסים“ ביז „אַראַנו נפלאות“) נאָכמער צום אויסדרוק אין דער היינטיקער וואָך, ווי דאָס ווערט אַנגעוויזן אינעם נאָמען פון דעם שבת – וכידוע, אַז דער לשון-קודש/דיקער תורה-נאָמען פון יעדער זאָך, ברענגט אַרויס איר אינהאַלט און פנימיות – שבת הגדול, וואָס ווערט אַזוי

כימי צאתך . . אראנו נפלאות: מיכה ז, טו.

„נסים ונפלאות“: רמב"ם הל' חמץ ומצה רפ"ז. תפלת „נשמת“. וראה מאו"א מערכת אות הנו"ן סי' כ"א

(במאור"א שם: כ"ב, והוא ט"ס).

ווי דער באַוואוסטער פירוש: אוה"ת נ"ך עה"פ סק"ז (ע' תפז), מזח"א בהשמטות סי' כה (רסא, ב). וראה שם סק"ח, מפע"ח שער כא (שער חג המצות) פ"ז (בד"ה מהר"י ז"ל). וראה ד"ה כימי צאתך דאחש"פ ה'תשי"ב (סה"מ מלוקט ח"ד ע' רכה ואילך) וה'תשל"ט (סה"מ מלוקט ח"ג ע' קיט ואילך). ד"ה זה ד"א ניסן ה'תשמ"ב (סה"מ מלוקט ח"ב ע' לו ואילך).

אַנטפלעקט . . נגלה . . נסתר . . פולקאָמע הנהגה נסית: שהרי אפשר שאין מכיר הנס בכלל (נדה לא, א).

די פנימיות פון דער הנהגה טבעית: ראה ד"ה כימי צאתך ה'תשי"ב הנ"ל ס"ג ואילך. וש"נ.

וכידוע . . דער . . תורה-נאָמען . . ברענגט אַרויס איר אינהאַלט: ראה לקו"א להה"מ סי' רמד (נח, ג ואילך). או"ת ה, סע"ג ואילך (בהוצאת קה"ת ה'תשמ"מ ואילך – סי' יד). – ובצפ"ע לבעל התולדות יעקב יוסף בתחלתו – בשם הבעש"ט. שהעיוה"א פ"א. לקו"ת בהר מא, ג. ובכ"מ.

שבת הגדול . . ווייל נעשה בו נס גדול: תוד"ה ואותו – שבת פז, ב בשם מדרש (ראה דעת זקנים מבעה"ת עה"פ בא יב, ג). טור ושו"ע אדה"ז או"ח הל' פסח ר"ס תל. וראה הגש"פ הנ"ל במדור שבת הגדול (בעניני חה"פ) ע' תצא ואילך. תתקיג ואילך. וראה לקו"א להה"מ סי' קכד (כט, א). או"ת ל, ב.

גערופן, ווי חז"ל ערקלערן, ווייל נעשה בו נס גדול – ניש סתם א נס, נאָר א נס גדול, אין אן אָפּענעם און אַנטפלעקטן אופן.

* * *

יעדע זאָך פון אידן און אידישקייט איז פאַרבונדן מיט תורה, און אין דעם גופא – מיט דער פרשה, סדרה (פון לשון סדר) פון דער וואָך. געפינט מען טאַקע אַ בולט'ן רמז אויף דעם אַלעם אין דעם אָנהויב (און נאָמען) פון פרשת השבוע – צו את אהרן:

די גרויסע מעלה מיט וועלכער אהרן כהן גדול האָט זיך אויסגעטיילט, ווערט אַרויסגעבראַכט אין דעם באַוואוסטן לשון המשנה: הוי מתלמידיו של אהרן כו' אוהב את הבריות ומקרבן לתורה – דאָס איז די אומבאַגרענעצטע אהבה פון אהרן צו יעדן אידן, אפילו צו די גאָר פשוט'ע וועלכע ווערן גערופן „בריות“, ווייל זייער איינציקע מעלה באַשטייט בלויז אין זייער זיין באַשעפענישן פון דעם בורא עולם; און אויך אָט די אידן איז אהרן מקרבן לתורה, ער דערנענטערט און הויבט זיי אויף צו דער תורה: נישט ער דערנענטערט און „נידערט אַראָפּ“ ח"ו די תורה צו זיי – דורך מאַכן פשרות און געבן זיי בלויז באַגרענעצטע טיילן פון תורה ומצוות צו לערנען און מקיים זיין – נאָר ער איז זיי מקרב און הויבט אויף צום אמת'ן אָרט און ליכט פון דער תורה, אזוי, אַז זיי ווערן פאַרבונדן מיט דער פולקאָמער און אומבאַגרענעצטער שלימות פון תורה.

וואָס דאָס אַלץ באַווייזט אויף דער אמת'דיקייט פון אהרן הכהן'ס אהבה-געפילן צו יעדער אידן: אמת'ע אהבה ווייס נישט קיין מאָס און גרענעץ און דעריבער נעמט זי אַרום אויך „בריות“ אידן; און זי ווירקט אויך אַז דער איד זאָל אויפגעהויבן ווערן העכער פון די באַגרענעצונגען פון זיין „מציאות“ און זאָל ווערן דערנענטערט צו תורה.

– דערמיט ווערט פאַרשטאַנדיק דער פנימיות'דיקער טעם וואָס אָט די הוראה איז אַריינגעשטעלט געוואָרן אין אַ דבר משנה, ווייל „משנה“ האָט אין זיך דעם כח אויפהויבן אירע לערנער פון אַלע זייערע באַגרענעצונגען (ווי אָנגעדייט אין מאמר חכמינו ז"ל: אין כל הגליות מתכנסות אלא בזכות המשניות):

ניש סתם א נס: כהלשון בשו"ע המחבר שם: „מפני הנס (סתם) שנעשה בו.“ – נתבאר בהגש"פ שם ע' תצא הערה 3.

יעדע זאָך . . פאַרבונדן מיט תורה . . מיט דער פרשה . . פון דער וואָך: להעיר מתורת אדה"ז (היום יום" ב חשוון. ספר השיחות ה'תש"ב ע' 29 ואילך): מען בעדאַרף לעבן מיט דער צייט . . מיט דער פרשת השבוע כו'.

נאָמען פון פרשת השבוע: שבו מתבטא תוכן כל הפרשה – ראה לקו"ש חכ"א ע' 250, ובהנסמך שם הערה 2-1.

פרשת השבוע – צו את אהרן: כן נקראת פ' זו ברמב"ם הל' תפלה פ"ג ה"ב. ובסדר תפלות כל השנה בסופו. אבודרהם סדר הפרשיות וההפטרות. ובכ"מ.

הוי מתלמידיו של אהרן כו': אבות פ"א מ"ב. וראה בארוכה אבות דר"נ פ"ב.

די גאָר פשוט'ע . . „בריות“: תניא פרק לב.

נישט ער דערנענטערט . . די תורה צו זיי: ראה לקו"ש ח"ב ע' 316. חט"ו ע' 198.

געבן זיי בלויז באַגרענעצטע טיילן פון תורה כו': ראה לקו"ש ח"ב ע' 357 ואילך.

אין כל הגליות מתכנסות אלא בזכות המשניות: ויק"ר ריש פרשתנו (פ"ז, ג). תו"א שמות מט, ג. תו"ח שם (יה, א"ב). ובכ"מ. וראה תשובות וביאורים (קה"ת תשל"ד) ס"י ד' ס"ה.

און דעריבער, ווען אַ איד לערנט אָט די הוראה אין משנה – וואָס דורך לימוד התורה ווערט אַ „יחוד נפלא“ צווישן דעם לערנער, זיין שכל, מיט די דברי תורה וואָס ער לערנט; ביז אַ „יחוד נפלא“ מיטן נותן התורה, וואָס האָט זיך „אַריינגעשריבן“ און „אַריינגעגעבן“ אין תורה (אנא נפשי כתבית יחבית) – באַקומט ער אָט דעם אומבאַגרענעצטן כח צו פאַרווירקלעכן אָט די הוראה פון „אוהב את הבריות ומקרבן לתורה.“ –

* * *

דער אַנזאָג צו אהרן הכהן אין אונזער פרשה טיילט זיך אויס דערמיט וואָס ער ווערט אויסגעדריקט אינעם לשון צו, און חז"ל טייטשן עס אָפּ: אין צו אלא לשון זירון מיד ולדורות.

אָט די זריזות פון „צו“, מיד ולדורות, ווייזט אויף דער אומבאַגרענעצטער נתינת-כח פון אויבערשטן, סיי אין הווה (מיד) און סיי אין עתיד (לדורות):

מיד – עס איז נישטאָ ביי אים קיין שטערונג אָדער אפילו אַן אָפהאַלט צו קענען דורכפירן דעם ציווי גלייך, ווייל ער איז אַריינגעטאָן אין דעם אינגאַנצן, ביז אַז דאָס איז זיין גאַנצער לעבן, דורך און דורך:

ולדורות – דאָס ווערט פאַרגעזעצט, און אין דעם זעלבן אופן פון זריזות, אויך ביי די קומענדיקע דורות – ל' רבים: און ווען ס'איז דאָ די חזקה פון דריי דורות (פון אים און נאָך צוויי דורות), ווערט עס אַן ענין נצחי אויף אַלע דורות, ווי חז"ל זאָגן: התורה מחזרת על אכסניא שלה – בשעת עס זיינען דאָ דריי דורות פון לומדי תורה, ווערט דאָרט די „אכסניא“ פון תורה (אכסניא שלה), וואו זי בלייבט אויף אייביק.

* * *

דאָס וואָס איז געזאָגט געוואָרן אויבן דאָרף אויך דינען אַלס אַ הוראה אין עבודת השם, אין מעשה (ביז אין סוף מעשה):

עס איז נישט גענוג וואָס די אויפפירונג פון אַ אידן אין תורה און מצוות זאָל זיין אין אַן אופן פון „נס“ – אויפגעהויבן, העכער פון דער ביז-איצטיקער געוואוינהייט אין לימוד התורה והידור בקיום המצוות, נאָר ער דאָרף שטייגן אין דעם אַלץ העכער און העכער: בשעת ער ווערט אַיינגעוואוינט אין זיין נייער אויפגעהויבענער אויפפירונג

דורך לימוד התורה ווערט אַ „יחוד נפלא“ כו': תניא פ"ה. וראה גם שם פכ"ג.

אנא נפשי כתבית יחבית: שבת קה, א (כגירסת הע"י). יל"ש עה"פ יתרו כ, ב. וראה לקו"ת שלח מה, סע"ד. אוה"ת יתרו ע' תתקא. ובלשון המדרש (שמו"ר רפ"ג): מכרתי לכם תורתי כביכול נמכרתי עמה. וראה תניא פמ"ז (סז, א).

אין צו אלא לשון זירון מיד ולדורות: תו"כ (הובא בפרש"י) ריש פרשתנו. וראה אוה"ח הק' ואו"ת להה"מ דלעיל בתחילת המכתב הערה ד"ה פ' צו (ע' 888).

התורה מחזרת על אכסניא שלה: ב"מ פה, א.

אין מעשה: שהוא העיקר – אבות פ"א מ"ז. תקוני זהר תני"ב (פז, סע"א). ת"ס (צג, ב). ת"ע (קלג, ב. קלד, א).

אַיינגעוואוינט אין זיין נייער . . טבע . . העכערער דרגא פון „נס“: להעיר מב"ר (פנ"ט, ה) משה ניסן של ישראל . . ומי הוא ניסו של משה הקב"ה, וראה לקו"ש ח"ז ע' 225 ואילך.